

ТОВАРЛАРНИНГ СИФАТИ ВА ХАВФСИЗЛИГИНИ
ФУҚАРОЛИК-ҲУҚУҚИЙ ТАЪМИНЛАШНИ
ТАКОМИЛЛАШТИРИШНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ
ПРАВОВАЯ ОСНОВА СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ
ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ КАЧЕСТВА И
БЕЗОПАСНОСТИ ТОВАРОВ
LEGAL BASIS OF IMPROVING THE CIVIL-LEGAL ENSURE OF
THE QUALITY AND SAFETY OF GOODS

*Абдурахмонов Тошмурод Дилмуроджон ўгли,
Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси
3-ўқув курси курсанти*

***Аннотация:** мақолада бугунги кунда долзарб муаммолардан бири бўлган товарларнинг сифати ва хавфсизлигини таъминлаш, ушбу соҳада қабул қилинган норматив ҳуқуқий ҳужжатлар, товарларнинг сифати ва хавфсизлигини такомиллаштиришнинг ҳуқуқий асослари, товарларнинг сифати ва хавфсизлиги бўйича халқаро стандартлар ва уларнинг мазмун моҳияти ёритилган.*

***Аннотация:** в статье описаны одна из актуальных проблем современности, обеспечение качества и безопасности товаров, нормативные правовые документы, принятые в этой области, правовые основы повышения качества и безопасности товаров, международные стандарты качества и безопасности товаров и их содержание.*

***Abstract:** the article describes one of today's urgent problems, ensuring the quality and safety of goods, the normative legal documents adopted in this field, the legal basis for improving the quality and safety of goods, the international standards for the quality and safety of goods and their content.*

Калит сўзлар: товар сифати, стандарт, сертификатлаш, нуқсонли товар, халқаро стандартлар, ҳуқуқий асослар, кафолат муддати, истеъмолчи ҳуқуқлари, сифат бошқаруви.

Ключевые слова: качество продукции, стандарт, сертификация, бракованная продукция, международные стандарты, правовые основы, гарантийный срок, права потребителя, управление качеством.

Key words: product quality, standard, certification, defective product, international standards, legal bases, warranty period, consumer rights, quality management.

Бугунги кунда жаҳоннинг кўплаб мамлакатлари сингари Ўзбекистон ҳам бозор муносабатларига асосланган, эркин иқтисодиёт яратмоқда. Эркин ишлаб чиқариш шароитида товар-хонашёларга бўлган талаб ҳам мунтазам равишда ошиб бормоқда. Аммо шу билан бир қаторда ички ва ташқи бозорларда сифатсиз ва нуқсонли товарлар ҳам афсуски истеъмолчиларга етиб бормоқда. Ҳозирги пайтда саноат, хизмат кўрсатиш ва қишлоқ хўжалиги шу даражада ривожландики, бозорларда исталган турдаги маҳсулотлардан ёки хизматлардан фойдаланишингиз мумкин. Аммо, маҳсулотлар ассортименти қанчалик кўпайгани сари истеъмолчиларда ҳам сифатли маҳсулотни сотиб олишга бўлган эҳтиёж пайдо бўлади. Албатта бунда ишлаб чиқарувчи рақобат бозорида ўз истеъмолчисини йўқотмаслик учун маҳсулотларидаги нуқсонларни бартараф этишга ёки нуқсонсиз сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга эътибор қаратади. Рақобат бозорида муваффақият қозониш учун ишлаб чиқарувчи маҳсулот ишлаб чиқаришдаги нуқсонларни бартараф этиб харажатларни тўғри тақсимлай олиш ва истеъмолчилар эҳтиёжини қондира оладиган даражада сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш қобилиятига эга бўлиши керак. Ишлаб чиқарувчиларнинг асосий муаммоси ҳам аслида шу, яъни нуқсонсиз сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришдир. Бугунги кунда жаҳоннинг

кўплаб мамлакатлари сингари Ўзбекистон ҳам бозор муносабатларига асосланган, эркин иқтисодиёт яратмоқда. Эркин ишлаб чиқариш шароитида товар-хонашёрларга бўлган талаб ҳам мунтазам равишда ошиб бормоқда. Аммо шу билан бир қаторда ички ва ташқи бозорларда сифатсиз ва нуқсонли товарлар ҳам афсуски истеъмолчиларга етиб бормоқда. Бу эса ўз навбатида истеъмолчилар саломатлиги учун кескин хавф туғдиради.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 4-апрелдаги ПҚ-110-сонли “Аҳолини сифатли истеъмол товарлари билан таъминлашга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар” тўғрисида қарорида ҳам аҳолини сифатли истеъмол товарлари билан таъминлаш соҳасида олиб борилиши керак бўлган асосий чоралар белгиланди. Жумладан:

- Истеъмолчиларнинг ҳаёти ёки соғлиғи хавфсизлиги талабларига жавоб бермайдиган маҳсулотларнинг ноқонуний муомаласи билан боғлиқ қилмиш учун жавобгарликни кучайтириш;
- Этил спирти, алкоголь ва тамаки маҳсулотларининг ноқонуний муомаласи билан боғлиқ қилмиш учун жавобгарликни ижтимоий хавфлилик даражасидан келиб чиқиб ўрнатиш;
- Санитария қонунчилиги ва ветеринария, ветеринария-санитария қоидаларини бузганлик учун белгиланган маъмурий жавобгарликни кучайтириш;
- Ўзганинг товар белгисидан, хизмат кўрсатиш белгисидан, географик кўрсаткичидан, товар келиб чиққан жой номидан, адаштириб юбориш даражасида улар билан ўхшаш бўлган белгидан ёки фирма номидан қонунга хилоф равишда фойдаланганлик учун жавобгарликни кучайтириш;
- Белгиланган талаблар ва шартларнинг қўпол равишда бузилиши оқибатида лицензияси бекор қилинган ёки хабардор қилиш тартибида фаолиятни (ҳаракатларни) амалга ошириши тугатилган тадбиркорлик

субъектларига фаолият турлари билан шуғулланишига қўйиладиган чекловларни белгилаш.¹

Шунингдек, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси ва Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитаси, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда Инвестициялар саноат ва савдо вазирлиги билан биргаликда сифатсиз ва қалбаки товарларнинг истеъмолга яроқли товарлардан фарқи ва уларнинг инсон соғлиғига салбий таъсирини ёритиб боришга алоҳида эътибор қаратган ҳолда, “Сифат назорати” телекўрсатувини такомиллаштириш вазифалари қўйилди.

Ўзбекистон Республикасининг “Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонунида ўз аксини топган (қонуннинг 4-моддаси) истеъмолчиларнинг асосий ҳуқуқлари куйидагилардир:

1) товар (иш, хизмат) ҳақида, шунингдек ишлаб чиқарувчи (ижрочи, сотувчи) ҳақида тўғри ва тўлиқ маълумот олишга бўлган ҳуқуқи;

2) товар (иш, хизмат)ни эркин танлаш ва унинг тегишли даражада сифатли бўлишига бўлган ҳуқуқи;

3) товар (иш, хизмат)нинг хавфсиз бўлишига талаб қўйиш ҳуқуқи;

4) ҳаёти, соғлиғи ва мол-мулки учун хавфли нуқсонли бўлган товар (иш, хизмат), шунингдек ишлаб чиқарувчи (ижрочи, сотувчи)нинг ғайриқонуний ҳаракати (ҳаракатсизлиги) туфайли етказилган моддий зиён, маънавий зарарнинг тўлиқ ҳажмда қопланишига бўлган ҳуқуқи;

5) бузилган ҳуқуқлари ёки қонун билан муҳофаза этиладиган манфаатлари ҳимоя қилинишини сўраб судга, бошқа ваколатли давлат органларига мурожаат этишга бўлган ҳуқуқи;

---

¹ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 4-апрелдаги ПҚ-110-сонли “Аҳолини сифатли истеъмол товарлари билан таъминлашга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар” тўғрисида қарори

б) истеъмолчиларнинг жамоат бирлашмаларини тузиш каби ҳуқуқлари ифодаланган.²

Сифат – муҳим белги, хусусият бўлиб, бир предметни иккинчи предметдан ажратиш имконини яратади, “сифатлилик – сифати яхши, эҳтиёжларни қондирувчидир”. Сифат бу – биринчи навбатда фарқ, иккинчи навбатда ишонч, учинчи навбатда баҳо, тўртинчи навбатда обрўни ва бешинчи навбатда хавфсизликни белгилайди.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси 402-моддасининг 2-қисмида товар сифатини аниқлашнинг мезонларидан бири сифатида, агар товар сифати шартномада кўрсатилмаган бўлса, сотиб олувчига белгиланган мақсадлар учун, яъни ашёлари ўзининг вазифаси бўйича фойдаланишга яроқли бўлган товарни топшириши шартлиги белгиланган. Бу мезон фақат шартномада товар сифати ҳақидаги шарт мавжуд бўлмаган тақдирда қўлланилади.³

Товар сифатини аниқлашнинг яна бир мезони – бу унинг муайян стандартларга мослигидир. **Стандарт** – стандартлаштиришнинг норматив-техник ҳужжатларида ифодаланган, ваколатли давлат органи томонидан ўрнатилган ҳуқуқий меъёрлар (қоидалар, талаблар) тизими (комплекси) бўлиб, стандартлаштириш объектларига нисбатан юзага келувчи ижтимоий муносабатларнинг тартибга солинишидир. Стандарт стандартлаштириш объектларига нисбатан юзага келувчи ижтимоий муносабатларни тартибга солувчи ҳуқуқий нормалар тизимини ўз ичига олади. Стандарт нафақат юридик, балки техник нормаларни ҳам қамраб олади.

Ўзбекистон Республикасида стандартлаштиришга доир қуйидаги тоифадаги норматив ҳужжатлар қўлланилади:

² Ўзбекистон республикасининг “Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида” қонуни 26.04.1996 йилдаги 221-сон

³ Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик Кодекси. <https://www.lex.uz>

халқаро (давлатлараро, минтақавий) стандартлар;
Ўзбекистон Республикасининг давлат стандартлари;
тармоқ стандартлари;
техник шартлар;
корхона стандартлари;
хорижий мамлакатларнинг миллий стандартлари;
маъмурий-худудий стандартлар.

Сифатни белгиловчи мезонлардан яна бири – **бу кафолат муддатидир.**

Кафолат муддати – товардан (хизматдан) фойдаланишнинг (ойлар ҳисобидаги) норматив муддати ёки товар (хизмат)нинг муайян вазифани (неча соатда, неча иш жараёнида, қанча километр масофани босиб ўтиб ва ҳ.к) бажариш вақти тарзида белгиланган муддати бўлиб, бу муддат ичида ишлаб чиқарувчи (ижрочи), башарти товарни ишлатиш (хизматдан фойдаланиш) қоидаларига риоя этилган бўлса, товарнинг (хизматнинг) сифатига нисбатан норматив ҳужжатларда назарда тутилган талаблар бажарилишини кафолатлайди ва таъминлайди.⁴

Қонунга мувофиқ, узоқ муддат фойдаланиладиган барча турдаги товарлар ва хизматларга ишлаб чиқарувчи (ижрочи) кафолат муддати белгилаши лозим. Кафолат муддати товар (хизмат)нинг паспортида ёки товарни сотиш ёхуд хизмат кўрсатиш пайтида товар билан биргаликда истеъмолчига бериладиган бошқа ҳужжатда кўрсатилади. Ишлаб чиқарувчи товардан кафолат муддати ва хизмат муддати мобайнида фойдаланиш имкониятини таъминлаши, товарнинг таъмирланишини ва унга техник хизмат кўрсатилишини ташкил этиши, товарни ишлаб чиқариш муддати мобайнида ҳамда у ишлаб чиқаришдан олиб ташланганидан кейин товарнинг хизмат муддати мобайнида, бундай муддат бўлмаган тақдирда эса, товар ишлаб

---

⁴ Ўзбекистон республикасининг “Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида” қонуни 26.04.1996 йилдаги 221-сон

чиқаришдан олиб ташланган пайтдан эътиборан ўн йил мобайнида етарли ҳажмда ва турда эҳтиёт қисмлари ишлаб чиқариши ҳамда савдо ва таъмирлаш ташкилотларига етказиб бериши шарт. Дори-дармон, озиқ-овқат ва маиший кимё товарларида улар ишлаб чиқарилган сана ва яроқлилик муддати ҳамда сақлаш шартлари кўрсатилган бўлиши лозим. Сотувчиларнинг яроқлилик муддати кўрсатилмаган ёки бу муддати ўтиб кетган товарларни қабул қилиши ва реализатсия қилиши ман этилади.

Нуқсонли (сифатсиз) товар- бу хавфли ва хавфсизлиги билан боғлиқ муаммо ва ҳолатлар сабабли сифатида сотилишга қобилиятли бўлмаган ёки тўлиқ ёки қисман ишлатилишга қобилиятли бўлмаган маҳсулот ёки товарлардир. Тегишли даражада сифатли бўлмаган маҳсулот (товар)ларни етказиб бериш билан боғлиқ муносабатларни тартибга солиш бўйича бир қатор норматив- ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинган.⁵

Товарларнинг сифати ва хавфсизлигини фуқаролик-ҳуқуқий таъминлашни такомиллаштиришнинг ҳуқуқий асослари асосан қуйидагилардир:

1. Маҳсулотларнинг мувофиқлик даражаси:
2. Товарларни сертификатлаш:
3. Консюмер (истеъмолчи) ҳимояси:
4. Жамоатчилик фикри ва назорати:

Маҳсулотларни сертификатлаш- уларнинг сифатини, хавфсизлигини ва қонуний талабларга риоя қилишини тасдиқлашни ўз ичига олади. Сертификатлар, ўзаро тан олиш ва харидорлар учун ишончли маҳсулот сотиб олиш имкониятини яратишда муҳим аҳамиятга эга. Маҳсулотларни сертификатлаш жараёни, кўплаб параметрларга эга бўладиган сифат ва

---

⁵ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг “Ўзбекистон Республикасида чакана савдо қондаларини ҳамда Ўзбекистон Республикасида умумий овқатланиш маҳсулотларини (хизматларини) ишлаб чиқариш ва сотиш қондаларини тасдиқлаш тўғрисида” қарори, 13.02.2003 йилдаги 75-сон.

хавфсизлик стандартларига риоя қилишдан иборат бўлади. Бу стандартлар, қонуний ҳужжатлар, соҳаларни ташкил этган ташкилотлар ёки соҳаларнинг хусусий талаблари асосида белгиланади. Сертификатлар, одатда сертификат берувчи ташкилотлар томонидан берилади. Сертификат жараёнида, ишлаб чиқарувчилар ўз маҳсулотларини сертификат берувчиларга тақдим этади ва уларнинг сифат ва хавфсизлик стандартларига риоя қилишини текшириш учун лаборатория синовлари, анализлар ва бошқа муайян процедуралар ўтказилади. Маҳсулотларнинг қонуний талабларга жавоб беришини тасдиқлаш учун сертификат бериш жараёни ҳам амалга оширилади.

Маҳсулотларни сертификатлашнинг бир неча фойдалари мавжуд:

Харидорлар учун ишончли танлов: Сертификатли маҳсулотлар, харидорлар учун ишончли ва сифатли маҳсулотлар сотиб олиш имконини яратади. Сертификат, маҳсулотнинг сифат ва хавфсизлигини тасдиқлайди. Тижорат муносабатларнинг ўрнатилиши: Сертификатлар, мамлакатлар ўртасидаги тижорат муносабатларида муҳим аҳамиятга эга бўлади. Маҳсулотларни экспорт қилишда сертификатлар талаб қилинади, шунингдек, харид қилишда ҳам сертификатли маҳсулотлар кўрсатувчи ишонч яратади. Сифат ва хавфсизликни таъминлаш: Сертификат бериш жараёни, маҳсулотларни сифатли ва хавфсиз ишлаб чиқаришни таъминлайди. Бу, ишлаб чиқарувчилар учун сифат стандартларини ошириш ва хавфсизлик тадбирларини амалга оширишга ўз рағбатлантиради.

Ривожланувчи муносабатларда доир ислоҳотлар: Сертификат берувчилар томонидан ўзгартириб бўлган соҳа стандартлари ва талабларга риоя қилиш учун ишлаб чиқарувчиларга тавсиялар берилади. Бу соҳада ривожланиш ва сифатни юқори даражада оширишга ёрдам беради. Маҳсулотларни сертификатлаш, сифат ва хавфсизликни таъминлашнинг муҳим қисмини ташкил этади. Сертификатлар, сифатли, ишончли ва хавфсиз маҳсулотларни танлашда харидорларга ёрдам беради. Шунингдек, ишлаб

чиқарувчилар учун ҳам сертификатлаш, сифат стандартларини ошириш ва хавфсизликни таъминлашда муҳимдир. Бугунги кунда маҳсулотларнинг сифат кўрсаткичларини белгилашда бир нечта халқаро стандартлар мавжуддир. Бу стандартлар, маҳсулотларни сертификатлаш, сотиш ва харидорлар ўртасидаги тижоратни осонлаштириш учун глобал миқёсда тан олиш ва тарифлашда муҳим аҳамиятга эга.

Қуйидагилар кенг қўлланиладиган халқаро стандартларга мисоллардир:

ИСО 9001: Бу стандарт, сифат бошқарув тизимини белгилайди ва сифат бошқарувнинг асосий принципларини жамлаб ўз ичига олади. ИСО 9001, маҳсулотларни сифатли ишлаб чиқариш, харидор талаблари ва қонуний талабларга риоя қилиш жараёнларини бошқаришда қўлланилади.

ИСО 14001: Бу стандарт, атроф муҳитни ҳимоя қилиш ва экологик ускуналар билан ишлашни белгилайди. Маҳсулот ўзгартириш жараёнида муҳитга зарар етказишни камайтириш ва экологик самарадорликни оширишни мақсад қилади.

ИСО 22000: Ушбу стандарт, озиқ-овқат саноати соҳасидаги маҳсулотларни сифатли ишлаб чиқариш ва хавфсиз таъминлашни белгилайди. Бу стандарт, озиқ-овқат тайёрлаш, ишлаб чиқариш ва тарқатиш жараёнларида таркибий хавфсизлик, юритилиш ва сифат бошқарувини ўз ичига олади.

ИСО 45001: Бу стандарт, иш муҳитида хавфсизлик ва иштирокчиларнинг соғломлик ва хавфсизликни таъминлашни белгилайди. Маҳсулотларни ишлаб чиқариш жараёнида ишчилар учун хавфсиз иш шароитларини таъминлашда қўлланилади.

ҲАССП (Риск Анализи ва Критик Контрол Нукталари): Бу стандарт, озиқ-овқат саноати соҳасидаги маҳсулотларни хавфсизлигини таъминлашни белгилайди. ҲАССП, риск анализи ва критик нукталар анализи асосида маҳсулот ўзгартириш жараёнида хавфсизликни таъминлашни мақсад қилади.

ГОСТ (Государственный Стандарт): Бу стандартлар қаторида Ўрта Осиё ва Россия Федератсиясида қўлланиладиган стандартлар жамоаси мавжуд. ГОСТ стандартлари маҳсулотлар сифатини, хавфсизлигини ва бошқа кўрсаткичларни белгилайди.

Маҳсулотларни сертификатлаш ва тижоратнинг ўзаро тан олишида, ўз соҳангизга мос стандартларни аниқлаш ва уларга риоя қилиш жуда муҳимдир. Ўзбекистон Республикаси, халқаро тижоратда ўз маҳсулотларини сотиб олиш ва сотиш имкониятларини ошириш мақсадида бир нечта халқаро стандартларни қабул қилган. Бу стандартлар, маҳсулотларнинг сифатини, хавфсизлигини ва тижоратни осонлаштиришни таъминлашга йўналтирилган. Қуйидаги мисоллар Ўзбекистон Республикаси томонидан қабул қилинган халқаро стандартлардан баъзиларидир:

ИСО 9001: Бу стандарт, сифат бошқарув тизимини белгилайди ва сифат бошқарувнинг асосий принципларини жамлаб ўз ичига олади. Бу стандарт, Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг сифатли ишлаб чиқаришини, харидор талаблари ва қонуний талабларга риоя қилишни таъминлайди.

ИСО 14001: Ушбу стандарт атроф муҳитни ҳимоя қилиш ва экологик ускуналар билан ишлашни белгилайди. Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ўзгартириш жараёнида муҳитга зарар етказишни камайтириш ва экологик самарадорликни оширишни мақсад қилади.

ИСО 22000: Бу стандарт Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқарилган озиқ-овқат маҳсулотларида таркибий хавфсизлик, юритилиш ва сифат бошқарувини таъминлашда қўлланилади.

ИСО 45001: Бу стандарт Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ўзгартириш жараёнида ишчилар учун хавфсиз иш шароитларини таъминлашда қўлланилади.

ҲАССП (Риск Анализи ва Критик Контрол Нокталарі): ҲАССП Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқарилган озиқ-овқат маҳсулотларида риск анализи ва критик нукталар анализи асосида хавфсизликни таъминлаш мақсад қилинади.

ГОСТ (Государственный Стандарт): ГОСТ стандартлари Россия Федератсиясидан олинган стандартлардир, лекин Ўзбекистон Республикасида қабул қилинади. Улар хусусий сифатлар, маҳсулотлар ва соҳалар бўйича белгиланади.

Ўзбекистон Республикаси давлат стандартлари агентлиги ва бошқа илғор ташкилотлар, стандартларни қабул қилиш, ривожлантириш ва амалга оширишга оид ишларни амалга оширишда иштирок этади. Бу стандартлар, Ўзбекистоннинг саноат, хизмат кўрсатиш ва бошқа соҳалардаги маҳсулотлар сифатини юқори даражада таъминлашга ёрдам беради. Ўзбекистоннинг қабул қилган халқаро стандартлари (Ўз ДСт) ва халқаро стандартлар (масалан, ИСО, ГОСТ, АСТМ) бўлиши мумкин. Бу стандартлар, турли соҳалар бўйича маҳсулотларнинг сифатини, ишлаб чиқариш жараёнларини, хавфсизликни ва бошқа кўрсаткичларни белгилайдилар. Ўзбекистон Республикаси стандартлари, саноат, хизмат кўрсатиш ва бошқа соҳалардаги маҳсулотларни сифатли ишлаб чиқариш ва таъминлашга ёрдам беради. Бу стандартлар, қуйидаги йўл билан таъминлашга ёрдам беради:

Маҳсулотлар сифатини белгилаш: Стандартлар, маҳсулотлар учун белгиланган сифатлар, хусусиятлар ва талабларни белгилаб беради. Бу белгилаш, маҳсулотлар билан боғлиқ бўлган сифатлар, таркибий моддалар, физикавий ва кимёвий хусусиятлар, ўлчовлар, етказиб бериш ва қабул қилиш тартиблари, таркибий моддалар ва ҳоказо ҳақида маълумот беради. Сифат бошқарув тизимини ўрнатиш: Стандартлар, сифат бошқарувнинг асосий принципларини ва тизимини белгилайди. Бу тизим, маҳсулотни ишлаб чиқариш жараёнида сифатни назорат қилиш, сифатни ёмонлаштирувчи

омилларни бартараф этиш, сифатни юқори қилиб бориш ва сифатни бошқарувчи тадбирларни ўз ичига олади. Хавфсизликни таъминлаш: Стандартлар, маҳсулотларнинг хавфсизлигини таъминлашга ёрдам беради. Маҳсулотлар хавфсизлиги, ишлаб чиқариш ва ишлаб чиқариш жараёнида хавфсизлик принципларини, хавфсизлик стандартларини ва хавфсизликни назорат қилишни ўз ичига олади. Саноат ва технологияларни ривожлантириш: Стандартлар, саноат ва технологияларни ривожлантиришга ёрдам беради. Улар, янги инновациялар, технологик ютуқлар ва энг яхши амалиётларнинг белгиланиши ёрдамида саноат соҳасидаги маҳсулотларни сифатли, самарали ва ривожланган шаклда ишлаб чиқаришга ўргатади. Ҳамкорлик ва муҳит билан мувофиқлаш: Стандартлар, тадбиркорлик фаолиятини ташкил этишда ҳамкорлик ва муҳит билан мувофиқлашни таъминлашга ёрдам беради. Бу стандартлар, муҳитни ҳимоя қилиш, энергия ва ресурсларни самарали ишлатиш, ижтимоий ва этик қонунчиликга риоя қилиш ва бошқа муҳит билан боғлиқ талабларни ўз ичига олади. Ўзбекистон Республикаси стандартлари, саноат, хизмат кўрсатиш ва бошқа соҳалардаги маҳсулотларни юқори сифат ва хавфсизлик даражасига эга бўлишга ёрдам беради. Улар иқтисодий ривожланишга, тижоратни осонлаштиришга, халқаро тижоратга киришни осонлаштиришга ва мижоз талаблари ва кўрсаткичлари билан мувофиқлаштиришга асос бўлади.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Ўзбекистон Республикасининг Конститутсияси. <https://www.lex.uz>
2. Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик Кодекси. <https://www.lex.uz>
3. Ўзбекистон Республикасининг “Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳуқуқий базаси тўғрисида” ги қонуни, 29.08.1998 йилдаги 670-И-сон. <https://www.lex.uz>

4. Ўзбекистон республикасининг “Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида” қонуни 26.04.1996 йилдаги 221-сон. <https://www.lex.uz>
5. Ўзбекистон республикаси Президентининг “Аҳолини сифатли истеъмол товарлари билан таъминлашга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” қарори 2023 йил 4-апрелдаги ПҚ-110-сон. <https://www.lex.uz>
6. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик суди Пленумининг “Сифати тегишли даражада бўлмаган маҳсулот (товар)ларни етказиб бериш билан боғлиқ низоларни ҳал этиш бўйича суд амалиёти тўғрисида” қарори, 28.12.2007 йилдаги 174-сон. <https://www.lex.uz>
7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг “Ўзбекистон Республикасида чакана савдо қоидаларини ҳамда Ўзбекистон Республикасида умумий овқатланиш маҳсулотларини (хизматларини) ишлаб чиқариш ва сотиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида” қарори, 13.02.2003 йилдаги 75-сон. <https://www.lex.uz>

Электрон манбалар:

1. <https://www.norma.uz>
2. <https://www.lex.uz>
3. <https://www.ziyo.net>
4. <https://sud.uz>